

Становище на Европейския икономически и социален комитет относно „Съвместно съобщение до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите

„Преглед на европейската политика за съседство“

[JOIN(2015) 50 final]

(2016/C 303/20)

Докладчик: Andrzej ADAMCZYK

Докладчик: Gintaras MORKIS

На 18 ноември 2015 г. Европейската комисия реши, в съответствие с член 304 от Договора за функционирането на Европейския съюз, да се консултира с Европейския икономически и социален комитет относно

„Съвместно съобщение до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите — „Преглед на европейската политика за съседство“

[JOIN(2015) 50 final].

Секция „Външни отношения“, на която беше възложено да подготви работата на Комитета по този въпрос, прие своето становище на 19 април 2016 г.

На 517-ата си пленарна сесия, проведена на 25 и 26 май 2016 г. (заседание от 25 май), Европейският икономически и социален комитет прие настоящото становище със 162 гласа „за“, 15 гласа „против“ и 21 гласа „въздържал се“.

1. Заключение и препоръки

1.1 ЕИСК приветства приемането от Върховния представител и Европейската комисия на съвместното съобщение относно „Преглед на европейската политика за съседство“ и отбелязва, че редица от предложенията, направени от ЕИСК в становището относно документа за съвместна консултация „*Към нова европейска политика за съседство*“⁽¹⁾, са включени в прегледа, с който се прави опит за предефиниране на европейската политика за съседство (ЕПС) с оглед повишаване на нейната ефективност.

1.2 Необходимостта от преразглеждане на ЕПС се дължи, от една страна, на неуспеха на прилагания универсален подход и, от друга, на последиците от текущото раздробяване и разпадане на относителното единство на южните и източните съседи.

1.3 В новата ЕПС следва да се отчете, че корените на драматичните събития в тези региони се дължат както на външния натиск, така и на вътрешната нестабилност, свързана с бедността, неравенството, липсата на възможности, корупцията, политическата и религиозната радикализация, както и съпроводения с насилие екстремизъм.

1.4 Преразглеждането на ЕПС има за цел да я направи достатъчно гъвкава, за продължи да обхваща онези държави, които не са в състояние или не желаят да изпълняват всички изисквания, свързани с икономическата интеграция или хармонизирането с достиженията на правото на Общността. В този смисъл новата ЕПС е разработена в дух на приобщаване.

1.5 С цел да бъдат ограничени щетите, произтичащи от драматичните събития в съседните страни, в съобщението се определя нов приоритет за **стабилизиране** и нов подход за **диференциация**.

⁽¹⁾ Становище на ЕИСК относно документа за съвместна консултация „Към нова европейска политика за съседство“, ОВ С 383, 17.11.2015 г., стр. 91.

1.6 Поставянето на акцента върху стабилизирането обяснява защо въпросът за вътрешната и външната сигурност заема толкова важно място в съобщението. Независимо от това, въпреки че инструментите, с които разполага ЕС, са ограничени, настоящото отношение на ответно действие следва да отстъпи място на политика на проактивни динамични дипломатически усилия, насочени към превенция на конфликтите и мирно разрешаване на замразените конфликти.

1.7 ЕИСК би желал да подчертае значението на икономическото развитие като основна предпоставка за стабилна и безопасна среда в съседните на ЕС държави. ЕС следва да бъде много последователен по отношение на осигуряването на икономическа подкрепа за партньорите по ЕПС и подобряването на дългосрочните условия и мотивация за осъществяване на икономически реформи, повишаване на конкурентоспособността и модернизирани на нормативната уредба за бизнеса.

1.8 Също така е съвсем ясно, че икономическото развитие трябва да бъде придружено от неговите социални и екологични аспекти; само когато са съчетани, тези фактори могат ефективно да допринесат за реален напредък, стабилност и социален мир.

1.9 ЕИСК разбира, че новият работен метод на диференциация отразява чувството на политически реализъм, нарастващата дистанция между страните партньорки и различните им стремежи. При все това, дори ако не всички икономически критерии могат да бъдат изпълнени, ЕС не трябва да прави компромиси с основните европейски ценности, включително социалното измерение, зачитането на универсалните права на човека, демокрацията и принципите на правовата държава. За жалост в съобщението не се споменава принципът на зачитане на трудовите стандарти на Международната организация на труда (МОТ) като крайъгълен камък на стабилните икономически отношения.

1.10 Не се обръща достатъчно внимание на ролята на организираното гражданско общество и автономния социален и граждански диалог. Целите на ЕПС, включително стабилизирането, никога няма да бъдат изпълнени без значителното участие на независими организации на гражданското общество. Никога не трябва да забравяме, че европейската интеграция е преди всичко проект за мир, чийто успех е от жизненоважно значение за гражданското общество.

1.11 Комисията не коментира съществуващия в района, обхванат от ЕПС, дефицит в социалния и гражданския диалог, нито нарушаването на правото на сдружаване и свободно организиране.

1.12 Изглежда подходът, който се предлага в съобщението, е по-скоро защитен — за ограничаване на амбициите на ЕПС поради намаляващия ѝ потенциал. Вярно е, че ЕС е изправен пред дестабилизиращи, понякога драматични събития в държавите, както от Южното, така и от Източното съседство. Въпреки това липсата на визия няма да спомогне за преодоляването на застоя. ЕИСК предлага да бъде определена нова, смела, динамична програма на ЕПС, включваща перспектива за присъединяване към ЕС за някои държави партньорки, особено на изток, които имат такива стремежи и са в състояние и желаят да изпълняват изискванията.

1.13 ЕИСК приветства заявеното желание в основата на новата ЕПС да залегнат по-добрата комуникация и популяризирането на политиките на ЕС, за да се обяснят по-добре логиката на политиките на ЕС и положителното въздействие на конкретни негови действия. Също така важно е обаче да се ограничи опасността, произтичаща от предоставянето на погрешна информация, дезинформация и пропаганда, които са в противоречие с действителността, ценностите на ЕС и целите на ЕПС.

1.14 Трябва да се подчертае, че ЕПС, както на юг и на изток, се подкошава от външни фактори. Даиш се опитва да дестабилизира, наред с другото, Южното съседство чрез терор и война. Дипломатическите усилия и военните действия на Русия са насочени пряко към ЕПС, особено към Източното партньорство. Освен това нейната военна намеса на юг укрепва авторитарния режим в Сирия.

2. Необходимост от нова, преразгледана ЕПС

2.1 ЕИСК приветства прегледа на Комисията на Европейската политика за съседство, целящ преосмисляне на нейните цели и намиране на общ подход след драматичните събития в съседните на ЕС държави.

2.2 Отношенията на ЕС със съседите му се основават на член 8 от Договора за ЕС, който гласи, че Съюзът развива привилегирани отношения със съседните страни с оглед установяване на пространство на просперитет и добросъседство, основано на ценностите на Съюза и характеризиращо се с близки и мирни отношения, изградени на основата на сътрудничеството,

2.3 Първоначално целите на ЕПС бяха доста амбициозни и общата цел беше да се постигне възможно най-тясно политическо асоцииране и възможно най-голяма степен на икономическа интеграция с южните и източните съседи на ЕС.

2.4 Една от последиците на икономическата интеграция е по-големият потенциален достъп до единния пазар на ЕС, който трябва да бъде съпътстван от трудни политически, икономически и институционални реформи, както и от ангажимент към демокрацията, принципите на правната държава и спазването на човешките права.

2.5 Но от 2003 — 2004 г., когато беше разработена ЕПС, досега в съседните държави настъпиха драматични промени и първоначалният универсален принцип се оказа напълно неефективен.

2.6 От 2014 г. насам Източното съседство е силно засегнато от агресивната политика на сегашната президентска администрация и правителството на Русия, по-специално войната в Украйна и маневрите (отчасти успешни) за привличане на източните съседи на ЕС към Евразийския икономически съюз, доминиран от Русия.

2.7 Като се признава, че всяка държава има право на своя собствена политическа гледна точка, следва да се отбележи, че настоящата администрация на Русия желае да развива своя собствена политика за съседство, която е несъвместима с ЕПС, и иска да бъде считана за глобален играч и субект от значение, подобно на това на ЕС.

2.8 Въпреки че конструктивното сътрудничество на ЕС с Русия би могло да бъде от полза и за двете страни, изглежда малко вероятно в обозримо бъдеще да се избегне конфликтът между интересите в Източното съседство, освен ако Русия не промени своята агресивна и подривна нагласа. Неотдаващите събития в Сирия показват, че това може да важи и за Южното съседство.

2.9 В района на Южното съседство поради войната в Сирия, конфликтите в Либия, появата на Даиш, спорните политически събития в някои държави от региона и други въоръжени конфликти в Близкия изток отслабнаха големите надежди за мир и демократична трансформация, свързани с Арабската пролет, поне що се отнася до близкото бъдеще.

2.10 Всички тези отрицателни събития и нарастващите различия в редица области между различните държави от Южното и Източното съседство налагат промяна в приоритетите, нов подход и нови методи на работа и по-проактивна и ефективна дипломация на ЕС. Съобщението на Комисията е изготвено в отговор на тези предизвикателства.

3. Стабилизирането — нов приоритет

3.1 Комисията възприе позицията на ЕИСК, че е необходимо стабилността, повишената сигурност, гъвкавостта и диференциацията, както и по-големият взаимен ангажимент, да се превърнат в приоритети на преразгледаната ЕПС. В прегледа стабилизирането се посочва като най-неотложното предизвикателство в много части на съседните държави и затова се препоръчва то да се превърне в основния политически приоритет на новата ЕПС.

3.2 ЕИСК счита, че тази препоръка е основателна, тъй като последните събития показват, че ЕС е успял само частично да насърчи стабилността, просперитета и сигурността в съседните държави.

3.3 Ясно е също така, че заплахите за стабилността на съседните държави може да представляват не само основна пречка пред прехода към демокрация и процеса на реформи, за които призовава ЕС, но и да имат отрицателно въздействие върху държавите, които успешно се трансформират чрез движещата сила на ЕПС, както и върху самия ЕС.

3.4 Предотвратяването и управлението на конфликти трябва да бъде значително засилено, особено поради факта, че редица замразени конфликти продължават да бъдат сериозна заплаха за стабилността както в Южното, така и в Източното съседство. За да играе положителна роля при намирането на мирни решения, Европа следва да остане безпристрастна, от една страна, а от друга — да подпомага жертвите и тези, които са най-уязвими и застрашени.

3.5 Очевидно е също, че нестабилността не се дължи единствено на външен натиск, и в съвместното съобщение основателно се установява връзка между нестабилността и бедността, неравенството, липсата на възможности и корупцията, всички от които могат да увеличат податливостта към радикализация. В документа обаче липсва баланс между икономическото и социалното измерение и се подценява важната роля на благосъстоянието и социалната закрила за стабилността.

4. Диференциация

4.1 Новата ЕПС е разработена така, че да отразява различните стремежи, амбиции и интереси на държавите партньорки, както и ситуацията, произтичаща от различните събития в някои държави, съседни на ЕС.

4.2 В съвместното съобщение се декларира, че „ЕС ще продължи да работи с правителствата партньори, гражданското общество и гражданите по въпроси, свързани с правата на човека и демокрацията“. Това изявление не звучи категорично, а отразява новия политически реализъм и готовността да се отслаби решителността, с която се утвърждават европейските ценности, заложен в Хартата на основните права на ЕС.

4.3 В съобщението не се споменават конвенциите и препоръките на МОТ. А зачитането на основните трудови стандарти на МОТ е границата, която не трябва да се пресича. Този принцип не трябва да бъде отслабван от диференциацията.

4.4 В съобщението се посочва, че „ще се оформят различни модели отношения, което ще позволява по-голямо усещане за ангажираност от двете страни. ЕС има готовност да обсъжда възможността да бъдат съвместно заложен нови приоритети на партньорството, които ще дадат по-ясна насоченост на отделните отношения към съвместно определените споделени интереси.“ Това означава не само промяна в езика, но и изоставяне на твърде „нормативния подход“, съсредоточен върху транспонирането на европейските ценности в държавите партньорки.

4.5 Промяната на стратегията може би отчасти се дължи на желанието да се разсее илюзията, че всички народи искат да приемат демократичните стандарти на ЕС и единствено потисническите режими не им позволяват да направят това. Въпреки това според ЕИСК не може да се мисли за компромис по отношение на универсалните права на човека или демократичните ценности.

4.6 Вярно е също така, че някои държави партньорки изразиха мнението, че ЕПС е твърде предписателна и не отразява в достатъчна степен особеностите и стремежите на държавите партньорки.

4.7 Основаният на стимули подход — „повече за повече“ — се оказа само частично ефективен. Той не даде резултати в държави, в които местните елити се съпротивляваха срещу трансформацията, тласкана от ЕС. Освен това принципът „повече за повече“ понякога създаваше впечатлението, че се плаща, за да се зачитат ценностите на ЕС. При все това, единственият начин да се гарантира зачитане на ценностите на ЕС е хората и общностите да започнат да вярват в тяхната универсална значимост и да ги приемат като свои. Купуването на ценности в замяна на проекти не е ефективен подход. В това отношение ЕИСК оценява декларацията, че „ЕС ще търси по-ефективни начини за излагане пред партньорите на доводите си за основни реформи, включително чрез отношения с граждански, икономически и социални участници“.

4.8 Независимо от това, дори като се взема предвид новият диференциран подход, не трябва да позволяваме принципът „повече за повече“ да се превърне в „повече за по-малко“ в името на новата първостепенна цел за стабилизиране на съседните държави. При изпълнението на „индивидуализираната“ политика в рамките на ЕПС трябва да бъде допълнително развит принципът на обвързване с условия.

4.9 Предстои да се разбере дали новият подход на диференциация не означава на практика постепенно разграждане на ЕПС и гладък преход към чисто двустранен подход.

4.10 Следва да се подчертае също така, че новата „съвместна ангажираност“, под която се разбира по-малко покровителство и повече истинско партньорство, в съчетание с диференциацията, не трябва да води до избирателен подход в политиката, при който държавите партньорки могат да избират само тези части от партньорството, които са удобни за правителствата им.

4.11 Диференциацията ще окаже влияние и върху начина на докладване относно постигнатия напредък от държавите партньорки. Ще бъде развит нов стил на оценка с акцент върху специфични цели, договорени с партньорите. Може само да се съжالياва, че настоящата прозрачна процедура за едновременно изготвяне на доклади за напредъка в сходен формат за всички страни ще бъде заменена от поредица от доклади от различен характер за отделните страни, във формати, които предстои да бъдат определени.

5. Роля на организираното гражданско общество

5.1 В съобщението не се обръща достатъчно внимание на ролята на организираното гражданско общество, нито на социалния или гражданския диалог. Само бегло се посочва нуждата да се задълбочат отношенията с гражданското общество и социалните партньори и да се разширят действията, за да се обхванат „съответните членове на гражданското общество в най-широк смисъл, а така също и социалните партньори“.

5.2 Налице е ясен дефицит на граждански и социален диалог в почти всички държави, както в Южното, така и в Източното съседство, въпреки че има и държави като Тунис или Грузия, в които е постигнат значителен напредък в това отношение.

5.3 В съобщението не се споменава за нарушаване на правото на сдружаване и на свободно организиране на работодателите, работниците или неправителствените организации (НПО) в областта на ЕПС и липсва визия за това как да им се осигури благоприятна среда за участие във формулирането на политиката, програмирането, изпълнението, наблюдението и оценката на политиките на публичните органи.

5.4 В съобщението се поставя акцент върху реформата на публичната администрация и постигането на ангажиментите на партньорите от ЕПС за равенство между половете, но не се посочва ролята на гражданското общество в това отношение.

5.5 ЕИСК се ангажира да работи със своите партньорски организации в държавите от ЕПС с ясна цел за осъществяване на съвместен мониторинг на прилагането на ЕПС и наблюдение на въздействието на новия подход на диференциация.

6. Миграция и мобилност

6.1 Въпреки че стратегията на ЕС и конкретните действия, свързани с миграцията и мобилността, не са специфични за ЕПС, сътрудничеството с държавите партньорки в това отношение е от решаващо значение.

6.2 Намирането на решение на продължаващата криза с бежанците трябва да бъде част от по-широка стратегия на ЕС, но ефективното и ефикасно изпълнение на програмата на ЕПС за миграцията и мобилността може да бъде от голямо значение за нея.

6.3 В съобщението много основателно се посочва, че „отстраняването на първопричините за незаконната миграция и насилственото разселване е от основно значение за стабилизирането на съседните държави“. Това обаче не е достатъчно съгласувано с подхода на диференциация, който предполага недотам амбициозно отношение към осъждането на системните нарушения на политическите, социалните и икономическите права от страна на някои правителства на държави партньорки, дори ако това продължава да бъде основната първопричина за нестабилността.

6.4 ЕИСК изтъква също така, че инициативите за облекчаване на визовия режим следва да се оценяват като един от най-важните инструменти с оглед на по-тясното взаимодействие с държавите от ЕПС. ЕИСК твърдо подкрепя схемите за визови облекчения и предупреждава, че премахването на Шенгенското пространство може да ги постави под въпрос.

6.5 ЕИСК подкрепя и включената в съобщението декларация, че „ЕС ще продължи да поддържа реалистично и справедливо послание относно миграцията и енергично да се бори с всички форми и прояви на расизъм и дискриминация, като насърчава межкултурния диалог, културното многообразие и взаимното разбирателство“.

7. Икономическо развитие за стабилизиране

7.1 ЕИСК приветства усилията за повишаване на конкурентоспособността, за подкрепа на икономиките на държавите партньорки в рамките на ЕПС и за подобряване на перспективите за местното население като основна предпоставка за стабилна и безопасна среда в съседните на ЕС държави. Всички съседни държави имат икономически проблеми. Тяхното естество обаче е много различно както по отношение на причините, така и на мащаба и въздействието им върху стабилността. Ето защо за бъдещото развитие на отношенията със съседните държави се налага прилагане на аспекта на диференциация, налагащ се, наред с другото, от техните икономически и социални различия. Реформите в публичната администрация, съдебните системи и сектора за сигурност, както и борбата с корупцията и организираната престъпност, са приоритетни области за по-нататъшно сътрудничество. е Напредъкът във всички тези области е от жизненоважно значение за стабилността, но за да се постигне успех е необходима и стабилна и сигурна среда.

7.2 ЕИСК оценява включването на необходимостта от пълно и ефективно прилагане на вече подписаните споразумения за асоцииране/задълбочени и всеобхватни зони за свободна търговия (СА/ЗВЗСТ), заедно с реформите в държавите, обхванати от ЕПС. При все това, за да извлекат полза от ЗВЗСТ, държавите партньорки трябва да преминат труден процес на основна модернизация на производството и услугите. Съобщението е ясно в това отношение и в него се декларира подкрепата на ЕС за изграждане на капацитет с цел посрещане на предизвикателствата на ЗВЗСТ.

7.3 Не трябва да се изоставя целта за постигане на свободна търговия между ЕС и държавите, обхванати от ЕПС, стремящи се към по-тясно сътрудничество. Възможността за достъп до пазара на ЕС мотивира съседните страни да извършват икономически реформи и да модернизират производството и предприятията. При все това дори държавите, сключили споразумения за ЗВЗСТ, изпитват затруднения при модернизирването на своите икономики поради нестабилната политическа или икономическа ситуация, която не насърчава инвестициите. Достъпът до пазара на ЕС и до други международни пазари е пряко свързан с въпросите за заетостта и перспективите на младите хора за интегриране на пазара на труда. Затвърждаването на позициите на олигарсите и корупцията пречи на икономическите реформи. ЕС следва да оказва по-голям натиск и да използва всички възможни средства за да подобри положението, така че да се създаде възможност за привличане на инвестиционен капитал в държавите, които имат стабилна икономическа среда.

7.4 Ясно е също така, че изпълнението на ЗВЗСТ ще породи значителни социални предизвикателства. Ето защо включването на всички заинтересовани страни в процеса, особено на социалните партньори, е от решаващо значение. Вътрешните групи за консултации и платформите на гражданското общество могат да изпълняват положителна роля в това отношение и би трябвало да бъдат включени във всички аспекти на изпълнението на ЗВЗСТ.

7.5 ЕИСК със задоволство отбелязва, че в съобщението действително се обръща необходимото внимание на въпроса за образованието и професионалното обучение (особено за младите хора). Вероятно ще има по-голяма подкрепа за системите на основното и средното образование в държавите, в които това е най-необходимо, и ще се увеличи възможността по отношение на мащаба и финансирането съседните държави да участват в програмата „Еразъм+“. Ще бъдат използвани и други мерки за развиване на уменията на младите хора, което ще улесни значително достъпа до пазара на труда.

7.6 Развитие на транспортните връзки със съседните държави може допълнително да допринесе за укрепването на икономиките им. Следва да бъде приветствано предвиденото разширяване от страна на ЕС на основните трансевропейски мрежи в източните държави партньорки и насърчаването на инвестициите съвместно с международните финансови институции и други партньори, както и разработването на референтни планове за евро-средиземноморски транспортни мрежи. Тези планове са много важни за организациите на гражданското общество, които следва да бъдат привлечени за активно участие в тяхното изпълнение.

7.7 ЕС е зависим от съседни страни по отношение на енергийните доставки. Ето защо съвместните енергийни проекти са важни и необходими и за двете страни. Особено актуални са въпросите за енергоспестяването и енергийната ефективност, както и намаляването на емисиите и проектите в областта на възобновяемите енергийни източници. В съвместното съобщение основателно се подчертава необходимостта от укрепване на енергийния диалог на ЕС със съседните на ЕС държави в областта на енергийната сигурност, реформите на енергийния пазар и насърчаването на устойчива в енергийно отношение икономика с цел изграждане на устойчив енергиен съюз, в центъра на който е поставена амбициозна политика по отношение на климата.

7.8 ЕИСК приветства изявлението, че „селското стопанство е основен източник на работни места в много държави партньорки и ЕС следва да продължи да подкрепя устойчивите и приобщаващи политики и инвестициите в модернизирания сектор, а така също и диверсификацията към други генериращи приходи дейности в селските райони, когато това е необходимо“. Следва да се подчертае обаче, че хармонизирането в областта на селското стопанство и производството на храни в резултат на прилагането на ЗВЗСТ не трябва да води до по-ниско качество на селскостопанските продукти или до намаляване на трудовите стандарти.

8. Измерението, свързано със сигурността

8.1 ЕИСК приветства силния акцент, който съвместното съобщение поставя върху измерението, свързано със сигурността. Укрепването на устойчивостта на партньорите спрямо външни и вътрешни заплахи, както и насърчаването на модернизацията с цел осигуряване на дългосрочна икономическа и социална стабилност, е от ключово значение.

8.2 ЕИСК подкрепя приоритетите, изброени по отношение на сигурността в рамките на ЕПС, при които се отглежда основно значение на борбата с тероризма, предотвратяването на радикализацията и организираната престъпност, неутрализирането на корупцията и борбата с престъпленията в кибернетичното пространство. Тези приоритети могат да бъдат изтъкнати като основна задача за повишаването на сигурността както в рамките на ЕПС, така и в самия ЕС.

8.3 Следва да се подчертае обаче, че заплахата за стабилността на страните, обхванати от ЕПС, представляват не само терористичните или престъпните организации, но и някои правителства, които нарушават международното право и провокират конфликти и кризи в региона, обхванат от ЕПС.

8.4 ЕИСК приветства инициативата да се даде нов тласък на сътрудничеството по въпроси, свързани с общата политика за сигурност и отбрана (ОПСО), като посочва по-специално възможността за използване на мисиите и операциите по линия на ОПСО, както и бойните групи на ЕС, когато е необходимо, при практическата реализация на споделената отговорност и интересите в областта на сигурността. Инструментите на ОПСО и дипломатическите усилия обаче следва да се използват не само като отговор на кризи, но и като политически инструмент за тяхното предотвратяване. ЕС следва да подчертае необходимостта от по-голямо участие в предотвратяването на конфликти и дипломатическото посредничество между държави или неправителствени участници, които е възможно да са на противоположни позиции.

9. Регионалното измерение

9.1 ЕИСК приветства заявената в съвместното съобщение позиция за запазване на съществуващите основни формати за регионално сътрудничество — укрепване на програмата за Източно партньорство и регионалното сътрудничество в Южното съседство. Следва обаче да се подчертае, че през последните няколко години в съществуващите регионални рамки възникнаха значителни несъответствия и различия. Може да бъде окуражително да се предложи по-ясно разграничение при партньорите от ЕПС между тези, които вече са постигнали висока степен на интеграция с ЕС (чрез споразумения за асоцииране и задълбочени и всеобхватни зони за свободна търговия СА/ЗВЗСТ) или възнамеряват да направят това, и останалите държави.

9.2 Все още е неясно как новата ЕПС ще насърчи по-тясното сътрудничество с онези държави партньорки, които успешно изпълняват СА/ЗВЗСТ и имат европейски стремежи. ЕИСК потвърждава становището си, че на някои държави от Източното партньорство следва да се предложи ясна европейска перспектива за присъединяване. Това ще мобилизира и мотивира не само техните правителства в усилията им да трансформират държавите си и да хармонизират законодателството си с достиженията на правото на ЕС, но също така ще насърчи организираното гражданско общество да допринесе за тези усилия. Това също ще доближи европейските ценности и идентичност до гражданите на държавите партньорки.

9.3 ЕИСК подкрепя идеята за тематични рамки, с помощта на които да се насърчава общото преминаване към индивидуализирани инициативи и проекти за заинтересованите участници от Южното и Източното съседство. Предложената идея изглежда обаче твърде обща и без посочена ясна цел. Форуми за дискусии по въпроси като миграцията, енергетиката и сигурността са първата стъпка към по-тясното сътрудничество за справяне с горепосочените предизвикателства. ЕС трябва да опише по-ясно конкретните резултати, които иска да постигне чрез използването на тези тематични рамки.

9.4 Следва да се вземе под внимание, че някои съседи на съседите (по-специално Русия), бяха поканени да участват в ЕПС, но не се възползваха от тази възможност. Ето защо тематичните платформи следва да се използват изключително за конкретни цели и да не се предоставят възможности на трети страни да насърчават своите цели за сметка на принципите на ЕПС. Форматът на сътрудничество със „съседите на съседите“, както е описан в съобщението, не е определен много добре; поради това всички случаи на такова сътрудничество трябва да се следят отблизо, за да се гарантира, че трета страна не злоупотребява с него, за да засегне интереса на страните партньорки, ЕС и самата ЕПС. Участието и сътрудничеството с други участници извън рамките на съседството (или съседи на съседите) следва да се основават на добрата воля и суверенното решение на партньорите от ЕПС да включат нови участници в сътрудничеството си с ЕС.

10. Гъвкави финансови инструменти

10.1 ЕИСК приветства инициативата на ЕС да „мобилизира значително допълнително финансиране, като продължи да задълбочава сътрудничеството си с основните международни финансови институции, а също и посредством Механизма за инвестиции по линия на добросъседството (NIF)“, и средносрочния преглед на външните финансови инструменти на ЕС през 2017 г. Следва да бъде ясно подчертано, че повишените нужди и предизвикателствата в съседните на ЕС държави изискват не само по-ефективно преразпределяне на предоставените 15 млрд. евро от Европейския инструмент за съседство (ЕИС) за периода 2014 — 2020 г., но и значителни допълнителни ресурси.

10.2 ЕИСК подкрепя предложенията за използване на „резерв за гъвкавост“ в рамките на ЕИС за спешно разпределяне на ресурсите за непредвидени нужди и адаптиране на финансовите разпоредби, така че неизползваните средства да могат да бъдат прехвърляни към следващата година.

10.3 Счита се обаче, че акцентът в ЕПС следва да се постави основно върху подобряването на съществуващите финансови инструменти, а не върху нови финансови структури или „доверителни фондове“. По-тясното сътрудничество между държавите членки и държавите партньорки следва да доведе до по-голяма прозрачност на разходите и отчетността. Това ще включва способността да се реагира по-бързо на променящата се политическа ситуация и ситуацията в областта на сигурността по места, като при необходимост се пренасочват средства. ЕС следва да възприеме и ясен подход и за случаите, когато партньорите не изберат по-тясната интеграция, като създаде стимули за зачитане на основните ценности и допълнителни ключови реформи.

10.4 ЕС и държавите членки следва да проучат възможностите за разширяване на съвместното програмиране в рамките на ЕПС. За държавите членки и други заинтересовани страни трябва да бъде осигурена по-голяма прозрачност по отношение на програмирането и отчитането на резултатите. Важна роля в това отношение биха могли да играят организациите на гражданското общество.

11. Популяризиране, комуникация и достигане до по-широка аудитория

11.1 ЕИСК приветства решимостта да се увеличи видимостта на политиките на ЕС и да се насърчи по-ефективната комуникация относно новата ЕПС. В съобщението с основание се посочва, че „подобряването на публичната дипломация ще допринесе за по-доброто разясняване на логиката, на която се основават политиките на ЕС, и за положителното въздействие на конкретни действия на ЕС“. Също толкова важно е да не се пренебрегва вредата, произтичаща от разпространяване на невярна информация, дезинформация и пропаганда, противоречащи на ценностите на ЕС и принципите на ЕПС.

11.2 ЕС следва да намери правилните инструменти и източници, за да се справи със свързаните с комуникацията предизвикателства в държавите партньорки от ЕПС и в рамките на ЕС. Оперативната група на ЕС за стратегическа комуникация с Източното съседство, East StratCom, създадена от Европейската служба за външна дейност (ЕСВД), е едва първата стъпка към повишаването на информираността сред гражданите на ЕС и държавите партньори на ЕПС относно враждебни и разрушителни дискурси в публичните комуникации. ЕСВД не трябва да отстъпва от ангажимента си да укрепва допълнително стратегическата комуникация на ЕС.

11.3 Свързаните с миграцията предизвикателства както в региона, обхванат от ЕПС, така и в рамките на ЕС, трябва да получат най-висок приоритет от гледна точка на стратегическата комуникация и публичната дипломация. ЕС и неговите държави членки следва да признаят, че проблемите в комуникацията относно политиката за миграцията и бежанците може да навредят в значителна степен на съгласуваността между държавите членки и на доверието на партньорите от ЕПС, а дори на стабилността на ЕС.

Брюксел, 25 май 2016 г.

Председател
на Европейския икономически и социален комитет
Georges DASSIS
